

Obiekty zaniedbane i nieużytkowane (południowa część województwa lubuskiego)

Pałac w Bieczu

gm. Brody

data powstania: XVII-XIX w.

własność: egzekucja komornicza, komornik Sądu Rejonowego w Żarach

stan zachowania: dostateczny

Historia miejscowości związana jest z rodem Widebachów, który od średniowiecza aż do 1945 r. sprawował władzę nad okolicznymi dobrami. Zachowany do dnia dzisiejszego pałac, wzniesiony został w 2 poł. XVII w., na murach renesansowego dworu obronnego. Swą obecną formę zawdzięcza rozbudowie przeprowadzonej na przełomie XVIII i XIX w., kiedy to do istniejącego dwukondygnacyjnego budynku dostawiono parterowe skrzydła boczne, przez co powstało założenie w kształcie podkowy. Z tego czasu pochodzi również skromny neorokokowy wystrój elewacji frontowej.

Dwór w Bieniowie

gm. Żary

adres: ul. Górna 5

data powstania: 1840 r.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: dostateczny

Pochodzący z XVIII w. dwór w Bieniowie zlokalizowany jest we wschodniej części wsi, w otoczeniu zabudowań folwarcznych, skupionych wokół prostokątnego podwórza. Pierwotnie jednokondygnacyjny, w wyniku dokonanej w 1840 r. przebudowy został podwyższony o jedno piętro. Założony na rzucie prostokąta budynek nakrywa czterospadowy dach z oknami powiekowymi na osi dłuższych boków. Elewacje dworu tynkowane, okna ujęte profilowanymi opaskami.

Dwór w Borowinie

gm. Szprotawa

data powstania: XVI w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: zły

Pierwsza murowana siedziba powstała na tym terenie najprawdopodobniej już w okresie średniowiecza. Jak wynika ze źródeł historycznych w k. XIV w. borowiński majątek był własnością rodziny von Dyhern, w latach 1473-1511 przeszedł w posiadanie rodu Poppschutzów, a następnie należał do rodziny von Haugwitz. Ostatnim właścicielem dworu, do 1945 r. był hr. A. von Stosch.

Dwór obronny w Borowinie został zbudowany w 2. poł. XVI w., jako czteroskrzydłowe założenie z wewnętrznym dziedzińcem. Podczas rozbudowy przeprowadzonej ok. 1680 r., obiekt poddano barokizacji. Wnętrza ozdobiono sztukateriami wzorowanymi na wystroju pałacu żagańskiego. Również kompozycja elewacji dworu nawiązywała do rozwiązań zastosowanych w rezydencji żagańskiej. Została ona zatarta przez nową klasycystyczną dekorację, opracowaną na początku XIX wieku.

Ruina zamku w Borowie Polskim

gm. Nowe Miasteczko

data powstania: 1548-1550 r.

własność: Skarb Państwa, Gmina Nowe Miasteczko

stan zachowania: bardzo zły

Zbudowany przez Jerzego von Rechenberga renesansowy zamek, posadowiony został na murach starszej gotyckiej budowli. W 1649 r., wraz z okolicznymi dobrami przeszedł w posiadanie Jezuitów. Od tego czasu niezamieszкана budowla zaczęła ulegać dewastacji. W 1800 r. zawaliła się gotycka część zamku oraz cylindryczna wieża renesansowego skrzydła. W XIX wieku obiekt adoptowano na spichlerz. Obecnie zachowany jest w stanie ruiny – widoczne relikt kamienych murów budowli gotyckiej i czterokondygnacyjne mury założenia renesansowego z pozostałościami cylindrycznej wieży.

Kościół p.w. św. Katarzyny Chociule

gm. Świebodzin

adres: dz. nr 53

data powstania: pocz. XVI w.

własność: Skarb Państwa, Starostwo Powiatowe
w Świebodzinie

stan zachowania: bardzo zły

W średniowieczu miejscowość stanowiła własność klasztoru Cystersów w Trzebnicy, z którymi to należy wiązać fundację pierwszego kościoła. Obecna późnogotycka świątynia, datowana na początek XVI w., powstała jako prezbiterium większego niezrealizowanego założenia. W roku 1790 przebudowany został dach obiektu; otrzymał formę mansardową, zachowaną do dnia dzisiejszego. W roku 1855 kościół poddano restauracji i ponownie poświęcono. Obecnie obiekt znajduje się w stanie zabezpieczonej ruiny. We wnętrzu przetrwały sklepienia sieciowe i kolebkowe.

Pałac w Dłużku

gm. Lubsko

adres: Dłużek 79

data powstania: poł. XVII w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: dobry

Wzniesienie renesansowej siedziby dworskiej należy wiązać zapewne z osobą, żyjącego w latach 1631-1684, Johanna Adolfa von Dallwiza. Liczne przebudowy, prowadzone przez kolejnych właścicieli zatarły pierwotne cechy stylowe obiektu. Największe zmiany nastąpiły w 2 poł. XIX w., za sprawą Fedora von Tschirschky, kiedy to dawny dwór przekształcono w neogotycki pałac. Z tego okresu pochodzi również zabudowa folwarczna oraz założony w sąsiedztwie park. Pałac charakteryzuje się nieregularną, silnie rozczłonkowaną bryłą, kształtowaną przez liczne dobudówki. Tynkowane elewacje budynku ożywiają schodkowe szczyty, a także ostre łuki otworów okiennych werandy oraz na elewacjach zachodniej i wschodniej.

Pałac w Dzietrychowicach

gm. Żagań

data powstania: XV-XIX w.

Bogata historia pałacu w Dzietrychowicach sięga czasów średniowiecza, kiedy to powstała murowana wieża obronna, stanowiąca siedzibę ówczesnych właścicieli folwarku – rodu Promnitzów, po której zachowały się czytelne ślady w murach i sklepieniach środkowej partii budynku. W XVI w. została poddana rozbudowie i przekształcona w rezydencję. W wyniku dalszych remontów i prac budowlanych obiekt ulegał częstym przeobrażeniom. Dziś prezentuje się jako budynek piętrowy, przykryty niskim dwuspadowym dachem. Proste elewacje, pozbawione są cech stylowych, jedynie fasadę urozmaicają trzy pozorne ryzality. Wejście do pałacu poprzedza czterofilarowy ganek z tarasem na piętrze.

Fara w Gubinie

gm. Gubin

data powstania: XIV w.

własność: Skarb Państwa, Starostwo Powiatowe w Gubinie

stan zachowania: bardzo zły

W XIV wieku mieszkańcy Gubina rozpoczęli budowę kościoła farnego, który przez dziesięciolecia bogacił się dzięki ofiarności mieszkańców miasta. Wzniesiony w stylu gotyckim obiekt zachował relikty wczesnej świątyni romańskiej, dzięki czemu posiada wysokie walory kulturowe i turystyczne. Jego pełnowartościowe funkcjonowanie w sylwecie miasta uzależnione jest obecnie od

przeprowadzenia niezbędnych prac zabezpieczających, co umożliwiłoby zagospodarowanie i udostępnienie ciekawego architektonicznie wnętrza.

Zamek w Janowcu

gm. Małomice
adres: dz. nr 255/4
data powstania: XVI w.
własność: Skarb Państwa
stan zachowania: bardzo zły

Został zbudowany najprawdopodobniej dla Zygryda von Nachern, około połowy XVI w., na murach średniowiecznej rycerskiej wieży mieszkalnej. Na początku XVII w. majątek odziedziczył Karol von Kittlicz, a następnie jego bracia. Od 1778 r. przeszedł on na własność rodziny Dohna, którzy zarządzali nim do czasu II wojny światowej. Następnie mieściły się tu biura PGR-u. Po pożarze w 1960 r. zaczął popadać w ruinę. W latach 1979-80 zabezpieczony ze środków wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Gotycko-renesansowy zamek tworzy czteroskrzydłowe założenie z dziedzińcem wewnętrznym. Piętrowy, kryty dachami spadzistymi, obecnie częściowo zawalonymi, znajduje się w stanie ruiny. Na elewacjach budynku zachowane ślady dekoracji w technice sgraffita.

Pałac w Jasieniu

gm. Jasień
data powstania: lata 1764-1780
własność prywatna (przeznaczony do sprzedaży)
stan zachowania: dostateczny

Forma pałacu nawiązuje do stylu barokowego. Założony na rzucie wydłużonego prostokąta, posiadający dwie niskie kondygnacje budynek, odznacza się surową bryłą architektoniczną, zrównoważoną bogato ukształtowanym wysokim dachem mansardowym z powiekami. Na osi fasady wyodrębniony został ryzalit zwieńczony przyczółkiem dekorowanym sztukatorsko opracowanym motywem panoplii. W latach 1881-1945 pałac stanowił siedzibę władz miejskich Jasienia.

Pałac w Jeleninie Dolnym

gm. Żagań
data powstania: 1781-1797 r.
własność: komunalna
stan zachowania: bardzo zły

Posiadłość w Jeleninie od średniowiecza stanowiła siedzibę rodową hrabiów von Knobersdorff, odgrywających ważną rolę w Księstwie Żagańskim. Pałac wznosił między 1781 a 1797 r. ówczesny właściciel majątku -gen. von Franckenberg. Po przebudowie w XIX w., prezentuje się on jako budowla klasycystyczna, o rzucie na planie

prostokąta, piętrowa z wysokimi podpiwniczeniami, nakryta dachem czterospadowym. Po 1945 roku obiekt został przejęty przez Skarb Państwa.

Pałac w Ojerczycach

gm. Szaniec

data powstania: 1885 r.

własność: egzekucja komornicza, komornik Sądu

Rejonowego w Świebodzinie

stan zachowania: bardzo dobry

Ukształtowany w wyniku XIX -wiecznej przebudowy, skrywa pod neorenesansową szatą architektoniczną mury dawnego, prawdopodobnie XVII lub XVIII -wiecznego dworu. Dzięki zróżnicowaniu wysokości obu skrzydeł oraz kontrastowemu zestawieniu dekoracyjnie opracowanych szczytów budynek odznacza się bogato rozczłonkowaną bryłą. Położony w otoczeniu krajobrazowego parku, obiekt do 2003 roku pełnił funkcję hotelową.

Zespół architektoniczny: zamek i klasztor w Otyniu

gm. Otyń

adres: ul. Mickiewicza 14

data powstania: XVIII/XIX w.

własność: egzekucja komornicza, komornik Sądu

Rejonowego w Nowej Soli

stan zachowania: bardzo zły

W XIV w. na terenie obecnego założenia istniała siedziba właścicieli Otynia. Po 1516 r. gotycki zamek został przebudowany w stylu renesansowym przez braci von Rechenberg. W 1645 r. przeszedł na własność jezuitów, którzy w latach 1671-1681 zaadaptowali go na klasztor. Częściowo zniszczony w wyniku pożaru w 1702 r., został odbudowany jako budowla barokowa. Po kasacji zakonu w 1776 r., krótko pełnił funkcję Królewskiego Instytutu Szkolnego, a następnie sprzedany książętom kurlandzkim został przekształcony w rezydencję magnacką. W latach 60 -tych XX uległ częściowo zniszczeniu na skutek pożaru (zabezpieczony). Od lat 90 -tych zaczął popadać w ruinę.

Pałac w Siecieorzycach

gm. Szprotawa

data powstania: XVI, XVIII w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości

Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: dostateczny

Wzniesiony w drugiej połowie XVI wieku dwór obronny pełnił funkcję siedziby rodowej Knobelsdorfów. Najprawdopodobniej w pierwszej połowie XVIII wieku dwór został przebudowany i powiększony. Zrezygnowano z obronnego

charakteru na rzecz form bardziej reprezentacyjnych. Zmieniono wówczas konstrukcję dachu, a elewacje zyskały bogatszy wygląd. Kolejne przebudowy miały miejsce na początku XIX-go wieku, kiedy to elewacjom nadano cechy stylowe neoklasycyzmu.

Pałac w Włostowie

gm. Żary

data powstania: XVI w.

własność: Skarb Państwa, w zarządzie Gminy Wiejskiej Żary

stan zachowania: bardzo zły

Dwór obronny z początku XVI w., gruntownie przebudowany w 1803 roku. W k. XIX w. do elewacji tylnej dostawiono parterowe aneksy. Po II wojnie światowej przejęty na rzecz Skarbu Państwa. W latach 60 –tych XX w. opuszczony popadł w ruinę.

Dwór w Zamysłowie

gm. Szlichtyngowa

data powstania: XVIII w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: dostateczny

Od 1307 r. przez 500 lat Zamysłów był posiadłością ziemską klasztoru Klarysek z Głogowa. Dwór datowany jest na drugą połowę XVIII w. W 1923 r. od strony południowej dobudowano werandę z wyjściem na park i ogród. Po wojnie majątek przejął PGR w Kożuchowie. Od lat powojennych do 1988 roku w obiekcie zlokalizowane były mieszkania dla pracowników PGR.

Pałac w Zatoniu

gm. Zielona Góra

adres: Zatonie 42, 42 a

data powstania:

1685-1689 r.

własność: Skarb Państwa, Nadleśnictwo Przytok.

stan zachowania: zły

Dwór zatoński powstał w latach 1685-1689 na zlecenie ówczesnego właściciela wsi Balthasara von Unruha. Była to budowla dwukondygnacyjna. Przekształcenie dworu na pałac miało miejsce w latach 40-tych XIX w., na zlecenie księżnej zagańskiej Doroty de Talleyrand. Jako autora przebudowy wskazuje się Schinkla. W jej efekcie w miejsce wysokiego 4 –spadowego dachu powstała dodatkowa kondygnacja, a wejście poprzedził portyk kolumnowy. Pałac położony jest na terenie rozległego parku o charakterze krajobrazowym.

Dwór w Złotniku

gm. Żary

data powstania: przed 1534 r.

własność: Skarb Państwa, w zarządzie Gminy Wiejskiej Żary

stan zachowania: dostateczny

Pochodzący z pierwszej poł. XVI wieku, wczesnorenesansowy budynek w Złotniku określony jest w literaturze mianem „dworu”, chociaż jego pierwotne przeznaczenie pozostaje nieznane. Pojawiające się liczne hipotezy sugerują, iż pełnił on funkcję siedziby sołectwa, gospody sołtysiej, szpitala albo budynku klasztornego, co jest bardziej prawdopodobne z uwagi na lokalizację obiektu w bliskim sąsiedztwie kościoła. Murowany z kamienia i cegły na rzucie prostokąta, posiada surową formę architektoniczną. Poszczególne kondygnacje wnętrza oddzielają drewniane stropy wsparte na ciesielsko opracowanych belkach.

Kościół w Złotniku

gm. Żary

data powstania: XIV w.

własność: Skarb Państwa, w zarządzie Gminy Wiejskiej Żary

stan zachowania: zły

Świątynia w Złotniku reprezentuje typ niewielkich gotyckich kościółków salowych z prostokątnym prezbiterium i zakrystią po południowej stronie. Murowany z kamienia polnego, posiada sklepienie krzyżowo-żebrowe w prezbiterium oraz wykonane podczas przebudowy kościoła w 1519 roku sklepienie sieciowe w nawie. Późniejsze prace przy kościele ograniczyły się do nadbudowy wieży oraz dostawienia do niej nowych lokalności. Kościół od 1945 r. pozostaje nieużytkowany.

Obiekty nie wpisane do rejestru zabytków.

Pałac w Jeziorach

gm. Świebodzin

data powstania: poł. XIX w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: zły

Pałac stanowi istotny element zespołu folwarcznego, położonego w południowo-zachodniej części wsi. Do czasów współczesnych nie zachowało się tzw. „podwórze małe”. Po wojnie, w części północnej, w sąsiedztwie pałacu, wybudowano nowe budynki gospodarcze. Od południa pałac sąsiaduje z parkiem.

Dwór w Kole

gm. Brody

data powstania: 1 poł. XIX w.

własność: Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości

Rolnych w Zielonej Górze.

stan zachowania: dostateczny

Stanowi przykład architektury mieszkalnej o cechach stylistycznych typowych dla późnego klasycyzmu.

Zbudowany w 1 poł. XIX w. na planie wydłużonego prostokąta, jako budynek dwukondygnacyjny, nakryty dachem czterospadowym.

Ruina dworu w Mirocinie Górnym

gm. Koźuchów

data powstania: XVII w.

własność: Skarb Państwa, w zarządzie Urzędu Miasta i Gminy Koźuchów

stan zachowania: bardzo zły

Budowę dworu można wiązać z osobą Georga Albrechta hr. von Dyhrn. Wzniesiony jako budowla obronna, na rzucie prostokąta z niewielkim dziedzińcem pośrodku, został otoczony fosą, przez którą przerzucone były dwa mosty. W końcu XIX w. lub początku XX w. podczas przeprowadzonej przebudowy dworu, dziedziniec nakryto szklanym dachem, wniesiono również taras oraz usypano niewielką wyspę. Uszkodzony w 1945 r. - popadł w ruinę.

Budynek dawnej „organistówki” w Ołoboku

gm. Skąpe

adres: Kościelna 5

data powstania: XIX w.

własność: par. rzymsko-katolicka pw. Św. Bartłomieja w Ołoboku, ul. Kościelna 3.,

przeznaczony do sprzedaży

wyznaniowa stan zachowania: zły

Położony w bezpośrednim sąsiedztwie kościoła budynek pełnił funkcję „organistówki”. W latach 60-tych XX wieku został odebrany parafii i przekazany we władanie miejscowego PGR-u. Od 2000 r. ponownie przynależy do miejscowej parafii.

